

Els camins d'Estivella

**GR
10**

Derivació Estivella - Barraix

 Distància: 5'7 km.

Desnivell: 420 m. - **Dificultat:** Baixa / Mitja

Temps aproximat: 2'25 h (direcció Estivella - Barraix)
1'35 h (direcció Barraix - Estivella)

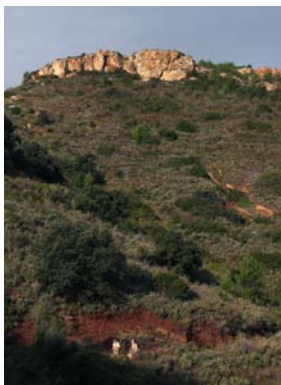

PR-CV
369

Estivella - Peña Roja

 Distància: 21'950 km.

Dificultat: Mitja · **Itinerari circular**

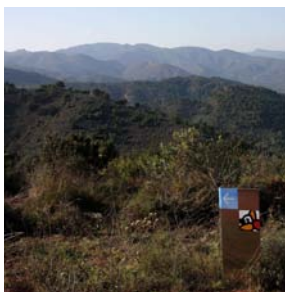
SL-V
24

Senda vella del Garbí

 Distància: 2'3 km.

Desnivell: 320 m. - **Dificultat:** Mitja

Temps aproximat: 1'30 h (direcció Beselga - Garbí)
1'00 h (direcció Garbí - Beselga)

SL-V
23

Senda de la Tancà

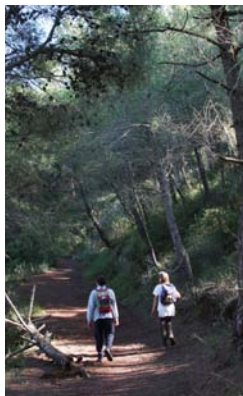
 Distància: 5 km.

Desnivell: 240 m. - **Dificultat:** Baixa

Temps aproximat: 1'30 h (direcció Beselga - Barraix)

1'10 h (direcció Barraix - Beselga)

Possibilitat de gaudir d'un itinerari circular combinant este sender amb la derivació del GR 10 al seu pas per Beselga.

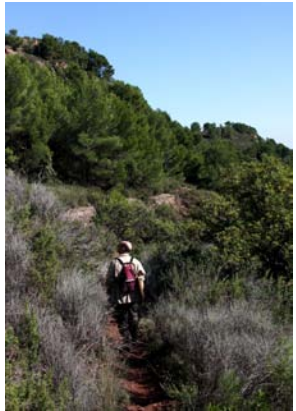
**SL-V
68**

Senda del Blanquissar

 Distància: 4'4 km.

Desnivell: 334 m. · **Dificultat:** Baixa / Mitja

Temps aproximat: 2'30 h. (direcció El Plà - El Blanquissar)
1'30 h. (direcció El Blanquissar- El Plà)

LLEGENDA DEL PLÀNOL

Panoràmica

Àrea d'esplai

Castell

Font

Ermita

Pal informatiu

SENYALITZACIÓ DELS CAMINS

Els senders homologats es regixen per una normativa internacional de senyalització que els classifica, a nivell europeu, en tres tipologies en funció de la distància i la dificultat del recorregut:

Senders de Gran Recorregut (GR):

Itineraris de més de 50 km que es realitzen per etapes, en varies jornades. Estàn senyalitzats en blanc i roig:

Continuïtat
del sender

Canvi de
direcció

Direcció
incorrecta

* En el cas del tram de l'anomenada Derivació Barraix - Estivella la distància és de 5'5 km.

Senders de Xicotet Recorregut -Pequeño recorrido- (PR):

Itineraris entre 10 y 50 km; poden tindre menys de 10 km en funció de la seua dificultat, desnivell, etc. Es realitzen en una jornada i estàn senyalitzats en blanc i groc:

Continuïtat
del sender

Canvi de
direcció

Direcció
incorrecta

Senders Locals (SL):

Itineraris de menys de 10 km amb caràcter temàtic, que ens mostren els llocs propers i característics de la zona. Estàn senyalitzats en blanc i verd:

Continuïtat
del sender

Canvi de
direcció

Direcció
incorrecta

Estes marques es troben al llarg del recorregut en llocs visibles (roques, arbres, ...) recolzades amb senyals verticals (pals) quan és necessari.

DECÀLEG DEL BON MUNTANYENC

- 01 Deixa el lloc més net que quan arribares.**
Les teues deixalles, i a poder ser les que trobes pel camí, diposita-les al contenidor més pròxim.
- 02 Respecta el camí.**
Evita els atalls, faràs un important favor a l'ecosistema.
- 03 El foc és el major enemic de les muntanyes.**
No encengues fogueres, ni fumes. Respira aire pur.
- 04 Contempla les plantes.**
No arranques plantes, ni flors; pren notes o fotografies.
- 05 Observa els animals sense molestar-los.**
Si portes gos, fes-te responsable d'ell.
- 06 Respecta les propietats locals.**
Tanca els portons dels tancats que trobes al teu pas.
- 07 Utilitza les zones d'acampada.**
No acampes per lliure sense permís.
- 08 Protegeix les fonts.**
Són els bens més preciats de les nostres muntanyes. Evita contaminar-les.
- 09 Oblida't dels vehicles a motor.**
El soroll també és una manera de contaminació.
- 10 Gaudeix del silenci.**
Escolta els sons de la natura.

LA LLEGENDA DE LA CALDERONA

En una poesia del poeta Arolas titulada “María la Calderona”, es conta com una jove artista de teatre, en la seua condició de favorita del Rei Felip IV, era obligada pel Comte-Duc d'Olivares a entrar en un convent. Al final del poema, el privat del rei li entrega a este les trenes de la xica en prova de la seua presa d'hàbit. Segons la llegenda, María la Calderona, que així es deia la jove, de camí al convent de Sant Esperit de Gilet, va fugir i va buscar refugi en el tossal que separa les Penyes de Guaita i L'Espartar. Per allí passava un camí de ferradura que acurtava distàncies entre la ciutat de València i el camí real d'Aragó, sense necessitat de vorejar els terrenys de marjal que hi havia al peu del Picaio.

Este terreny escarpat era lloc predilecte pels “roders” o saltejadors de camins, els quals s'apostaven en aquell tossal per a sorprendre els viatgers i desvalisar-los. Entre aquella gent va refugiar-se María La Calderona. Diuen que va viure com una bandolera més en una casa, les ruïnes de la qual encara poden veure's prop de la font dels Ullalets, en la partida de la Comediana.

La veritat és que la Calderona va ser sempre un autèntic niu de “roders”, i d'aquells temps procedix eixe dita que s'escolta quan algú vol referir-se a qui no té en compte el valor de la propietat aliena: “Xé, a robar a la Calderona” o aquell altre de “Això pareix la Calderona”, per a indicar un estat d'atropell.

Com a prova tenim el testimoni d'Antonio Ponz Piquer que en el seu llibre “Viaje por España” escriu: *“Después de salir de Estivella hay un camino nombrado de la Calderona; pero es de aquellos que se llaman atajos con trabajos, padeciéndolos de vez en cuando los pasajeros a quienes suelen despojar algunos forajidos”*.

FLORA

Els principals arbres silvestres que poblen esta serra de clara vegetació mediterrània, són els pins, sobretot el pi “carrascós” (*Pinus hispalensis*), havent-hi també prou pi roig (*Pinus pinaster*) especialment en les parts altes de les muntanyes. També podem trobar sureres (*Quercus súber*) i alzines (*Quercus ilex*). Els arbres que hi ha principalment en els cultius són, en el secà garroferes, oliveres, ametlers, figueres, cirerers, etc. i en zona de regadiu, tarongers i llimeres. Entre les nombroses plantes silvestres poden citar-se entre altres el romer (*Rosmarinus officinalis*), timó (*Thymus vulgaris*), sajolida (*Satureja montana*), te de muntanya (*Jasonia*), espart (*Stipa tenacissima*), ruda (*Ruta graveolens*), margalló (*Chamaerops humilis*), anís (*Pimpinella anisum*), coscoll (*Quercus coccifera*), argilaga (*Ulex parviflora*), bruc d'hivern (*Erica multiflora*), esparreguera (*Asparagus acutifolius*), camamilla (*Matricaria chamomilla*), esbarzer (*Rubus*), baladre (*Nerium oleander*), rosella (*Papaver*), junc (*Seirpus calefornicus*), alborç (*Arbutus unedo*), arenaria (*Spergularia*), llentiscle (*Pistacia lentiscus*), cua de gat (*Siderites*), fenoll (*Foeniculum vulgaris*), molsa (*Lycopodium clavatum*), roser silvestre (*Rosa canina*), murta (*Myrtus communis*), figuera de pala (*Opuntia ficus*) i pitera (*Agave*).

FAUNA

La fauna de la Calderona és prou semblant a què es desenvolupa en els sistemes muntanyosos confrontants.

Entre els vertebrats poden citar-se el porc senglar, rabosot, conill, rata, gat salvatge, esquirol, eriçó, colobra, fardatxo, sargantana, renoc i granota.

Quant a les aus cal destacar entre altres a l'esparver, falcó pelegrí, perdiu comuna, àguila “perdicera”, àguila marcenca, tudó, xot, mussol reial, falcia, abellerol i palput

parc **natural**

de la **serra calderona**

AJUNTAMENT D'ESTIVELLA

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ